

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

проект
„В УСЛУГА НА ОБЩЕСТВОТО”

на

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВИДИН
в партньорство с
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВРАЦА
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – МОНТАНА

ИНДИВИДУАЛЕН ПЛАН

за действие по отстраняване на идентифицираните проблеми в
Административен съд – Видин

Настоящият план е разработен във връзка с изпълнението на дейност 7 от проект „В услуга на обществото” на Административен съд – Видин , осъществяван с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет” (ОПАК), съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ВИДИН, май 2009

СЪДЪРЖАНИЕ:

I. МОТИВАЦИЯ НА НУЖДТА ОТ ТАКЪВ ПЛАН	3
II. КОНСТАТИРАНИ НЕРЕДНОСТИ	4
III. ЦЕЛИ	8
IV. КОНКРЕТНИ МЕРКИ	9

I. Мотивация на нуждата от такъв план

Утвърждаването на прозрачността и отчетността в работата на съдебната система е важен фактор за изграждане на доверие в нея от страна на гражданите, бизнеса, публичния и неправителствен сектор и с това за цялостното социално-икономическо развитие на страната. Предприемането на мерки, засягащи етичните кодекси на магистратите, системата на докладване и отчитане на резултатите, информираността и публичността за дейността на съдебната система, несъмнено ще допринесе за постигането на такъв ефект. Отчитайки факта, че наличието на надеждна и ефективна съдебна система е необходимо условие за повишаване на икономическия растеж, нашите усилия са насочени именно в посока извеждане работата на съдебната система на показ и оценка от обществеността. Това от своя страна несъмнено ще допринесе за изграждането на прозрачна и ориентирана „с лице към хората“ съдебна система.

Във връзка с дейностите по проект „В услуга на обществото“ бяха реализирани три проучвания: социологическо проучване по отношение запознатостта на обществото с дейността на Административните съдилища, „оценка на риска“ от корупционни практики, и вътрешно за съдилищата проучване между служителите, целящо самооценка от страна на съдебните служители по отношение на дейността на съдилищата. Като резултат от тези проучвания бяха установени известни проблеми и допуснати пропуски в ежедневната дейност на съда.

За разработката на настоящия индивидуален план бе съставена комисия от експерти, представители на различни прослойки от обществеността – адвокати, областна управа, предприемачи, структури на гражданското общество, медии, както и експерти от съда. Задачата на членовете на комисията бе да посочат пропуски и недостатъци, диагностицирани от групите, които експертите представляват, в процеса на взаимодействие с Административен съд – Видин, както и да предложат мерки за решаването на тези проблеми.

II. Констатирани нередности

1. Съдебната система, като цяло, страда от много ниско обществено доверие. Този факт има своите обективни и субективни предпоставки и развитието на противоречиви и многополюсни процеси в съдебната система през последните две десетилетия от най-новата история на България, спомагат за това отношение на обществеността към съда.

Системата на административните съдилища е много млада, тя съществува едва от 2007 година. Това е една много новаторска система – далеч не всички стари държави членки на ЕС имат административно правораздаване. Като такава, тази система има преимущество да стартира „на чисто“, работейки по нови правила и принципи, без бремето на негативизма и отрицанието наслоени у обществеността към съдилищата през последните десетилетия, да тежи над нея.

Такава би била ситуацията, ако обществеността наистина знаеше „Що е то административно правораздаване и как да се възползва от него“. Стартирането на новите съдилища протече без особена разяснителна информационна кампания, която да популяризира новите структури пред обществеността. Вследствие на това, отрицателните нагласи към съдебната система като цяло автоматично се пренасят и насочват и към административните съдилища, без при това да се прави ясно разграничаване между отделните структури на тази система.

2. Като новосъздадени институции, административните съдилища срещат и сериозни затруднения в работата си. От една страна, служителите които са преназначени от други институции от съдебната система, идват с опита си, но и с погрешните практики на една рутинна и закостеняла система. От друга страна, има новоназначени служители, които не са работили изобщо в съдебната система, и нямат никакъв опит. Като цяло съдилищата имат нужда от нови практики и оптимизиране на работния процес, а служителите в частност, от запознаване с и обучение в утвърдените и доказали се по света нови и съвременни практики в административното правораздаване, насочени към утвърждаване на прозрачността и отчетността в ежедневната работа на съдебните служители. Като сравнително нова институция, административните съдилища трябваше да изграждат правилата, по които осъществяват своята дейност, от нулата. Те тепърва трябва да се доразвиват и усъвършенстват.

3. Административните съдилища трябва да се отворят към гражданите, бизнеса и институциите, да подобрят начина си на комуникация с обществеността, да осветлят своята дейност и да я популяризират. Една от посоките, в които е насочена дейността на административните съдилища е, чрез актовете които издава, да стимулира държавната администрация да работи по-добре и ефективно, да защити интересите на гражданското общество.

4. Като новосъздадени институции, административните съдилища имат шанса да работят по отношение превенция на корупцията преди още да са се появили съмнения за корумпираност на магистратите и съдебните служители.

5. Конкретни проблеми, диагностицирани вследствие на социологическото проучване, проведено от „Агенция Скала“ сред гражданите, бизнеса, структурите на гражданското общество и представителите на публичния сектор. Проблемите са цитирани дословно от доклада:

- гражданите не разграничават отделните структури на съдебната система

- липсва адекватна и справедлива законова база

- решения на съда не се изпълняват на практика в някои случаи

- отказа на някои държавни и общински институции да коригират своите порочни практики, които са установени с влезли в сила съдебни актове

- някои институции не смятат дори за необходимо да се явят в съдебна зала, за да защитят своите позиции пред съда

- отказът на отделни институции да предоставят необходимата документация и справки по водените срещу тях дела

- налаганите от страна на съда глоби се заплащат от бюджета на институциите, а не от служителите им, допуснали нередности

- нужда от повече разяснителна информация сред гражданствеността за казусите, които съда би могъл да разглежда

- липсата на информация затруднява гражданите при окомплектоването на документацията

– сайтовете на Административните съдилища не са популярни и известни на хората

– заблуддението на хората, че дело в административен съд би отнело твърде дълго време и би било твърде скъпо

– предразсъдъка, че когато става въпрос за права, институциите и държавата винаги печелят

6. Конкретни проблеми, диагностицирани вследствие на проучването за „оценка на риска“ от корупционни практики, проведено от Сдружение „Европейски център по управление“ в лицето на Албена Куюмджиева и Милена Минкова, чиято цел бе да идентифицира потенциално уязвими /критични области/ места в организацията на съда и да намали неговата уязвимост в бъдеще посредством предприемането на различни превантивни мерки и контроли:

– няма създаден механизъм за антикорупционно сътрудничество между съда и неправителствени организации

– липсват конкретни правила, касаещи задълженията на всеки магистрат и служител, свързани с поддържане на интегритета на организацията

– нито един служител и магистрат не е преминавал през специализирано обучение по противодействие на корупцията

– няма изрична писмена политика, отразяваща необходимостта от проактивното предоставяне на информация от съда към обществото

– съда няма изрично разписана стратегия за комуникация с медиите

– служителите на съда не разполагат с баджове с имената си и обозначителни знаци за различните административни функции

– няма наличие на писмена политика/ процедура за регистрация, докладване и предприемане на мерки в случаи на констатирани несъответствия /нарушения.

– етичните стандарти за работа с гражданите не са публикувани на интернет страницата на съда и те не са сведени до вниманието на широката общественост, гражданите не са запознати със своите права и задължения, разписани в утвърдените стандарти, по които работи съда

- стратегическите документи, приети и утвърдени от съда, не са качени на интернет страницата на съда
- няма процедура по Закона за достъп до обществена информация
- няма създадена система за регистриране на устните заявления за достъп до информация и предоставянето на информация във връзка с тях
- няма разработени специални въпросници/ анкетни карти, които потребителите могат да попълнят във фронт офиса на организацията или на интернет страницата
- няма инструменти за проучване на удовлетвореността от работата на съда, с изключение на поставената „он-лайн кутия“ за мнения, оценки и препоръки.

Дейностите,

диагностицирани по време на изследването като носещи степен на риск от корупционни практики, подредени именно по тази степен:

1. Дейности свързани с решаване на делата – прилагане на законите – **41 точки**
2. Дейности, свързани с разпределението на делата – **39 точки**
3. Осигуряване и контрол върху физическия достъп до сградата на съда – **29 точки**
4. Дейности по наемане и използване на вещи лица – **28 точки**
5. Управление, ползване и поддръжка на собствеността на административен съд, в т.ч. сграден фонд. Организация, консултация и координация на дейностите свързани с изготвянето и осъществяването на процедури за възлагане на обществени поръчки – **26 точки**
6. Отводи на съдии – **22 точки**
7. Дейности по набиране и подбор на служителите, както и по тяхното повишаване и преместване – **20 точки**
8. Осигуряване на достъп до информация, справки по делата, актовете, протоколите от съдебните заседания, жалбите и молбите на страните – **19 точки**
9. Атестиране и разпределение на ДМС, налагане на наказания – **16 точки**
10. Дейности, свързани с управление и обработване на документите, вкл. записи и архивиране – **16 точки**

III. Цели

А.

Първата потребност, която този план цели да удовлетвори: **повишаване на публичността относно работата на административните съдии и съдебната администрация, както и постигане на постоянна и пълна информираност на обществеността – граждани, бизнес, публичен сектор и структури на гражданското общество, относно дейността на съда.**

Б.

Втората потребност, която сме идентифицирали се отнася **до подобряване на организацията и работните процеси в съда, за гарантиране на ефективното им функциониране.**

В.

Третата потребност, в посока на която Административен съд – Видин трябва да положи сериозни усилия е **повишаване на доверието в дейността на съда и утвърждаване на имиджа му в обществото.**

Г.

Подобряване на ефективността на съда чрез целенасочени мерки за превенция на корупцията е последната потребност, която целим да удовлетворим с този план.

IV. Конкретни мерки, които ще следва да бъдат предприети, пряко свързани с горепосочените цели и потребности на съда:

A.

1. Разработване на Медийна стратегия, посредством която
  - да се повиши правната култура на гражданите,
  - да се подобри общественото разбиране за спецификата на работа в съдилищата, като институции работещи за точното и еднакво прилагане на законите спрямо всички,
  - да се облекчи достъпа до информация от съда, съобразно законовите разпоредби и в съзвучие със съвременните тенденции за прозрачност на правораздавателния процес,
  - да се очертаят основните методи и средства за работа с медиите, за пълното и обективно отразяване на дейността на съда /прессъобщения, пресконференции, интервюта и участия в радио и телевизионни предавания, обновяване на интернет страницата на съда, достъпа на журналисти в съдебната зала, достъпа до съдебните дела и др./
2. Изграждане на информационен център в Съда, в който да се предоставя информация за:
  - процедурите, извършвани в Съда и реда за тяхното осъществяване;
  - реда за достъп до делата;
  - местонахождението на отделните служби;
  - друга информация, свързана с дейността на Съда – списъци на адвокати и вещи лица и т.н..

3. Разполагане на информационни табла в сградата на Съда, които да съдържат извлечения от правилниците на Съда, информация за делата, за държавните такси, банкови сметки, образци на документи и др.

4. Издаване и разпространение на информационни брошури, листовки и справочници с информация за спецификата на административните съдилища, начин на функциониране и достъп, необходими документи, срокове на делата, държавни такси и т.н.

Б.

1. Изработване на:

- писмена политика/ процедура за регистрация, докладване и предприемане на мерки в случаи на констатирани несъответствия /нарушения;
- Правила по Закона за достъп до обществена информация;
- Правила за подбор и наемане на съдебни служители;
- Правила за разпределение на ДМС

2. Периодично и, при необходимост, актуализиране на съществуващите вътрешни правила – всички документи по СФУК, правилата за провеждане на обществени поръчки, правилата за разпределение на съдебните дела и т.н.

3. Изграждане на вътрешна комуникационна мрежа между отделните служби в Съда, в т.ч. и магистратите.

4. Изготвяне на анкетни карти за обратна връзка с клиентите на Съда по отношение удовлетвореност от качеството и бързината на предоставяните услуги, отношението на съдебните служители и т.н., анкетни карти за обратна връзка със съдебните служители и др.

5. Поставяне на кутия за сигнали, оплаквания и предложения до ръководството на Съда .

6. Поставяне на баджове с името и длъжността на съдебните служители, както и въвеждане на собствена ритуалност /създаване на идентификационен плакет на Административен съд-Видин, учредени награди за: „журналист на годината“ – за най-пълно, точно и регулярно отразяване дейността на Административен съд-Видин, „Съдия на годината“, „Служител на годината“ и др., тоги за секретар-протоколистите и т.н./.

7. Изграждане на система за бърза ориентация и лесен достъп до службите в сградата на Съда, в т.ч. и на гражданите в неравностойно положение, контрол върху физическия достъп до сградата на Съда и т.н..

8. Политика насочена към повишаване квалификацията на съдиите и съдебните служители /участие в семинари, обучения, проекти и т.н./

9. Уеднаквяване на съдебната практика в административните съдилища на северозападна България, чрез изграждане на виртуален мост между тях.

В.

1. Провеждане на мероприятия за повишаване правната култура на различни обществени групи: обучения, семинари, лекции и дискусии със структури на държавната и местна администрация, бизнеса, НПО, медии, адвокатските колегии.

2. Ежегодно провеждане на ден на отворените врати, по време на който обществеността да се запознае на място със съдебната институция, дейността ѝ, разпределението на делата и т.н.

3. Мероприятия насочени към формиране на активно и съзнателно отношение сред подрастващите към съдебната система: посещения на ученици от горните класове в Съда, участие на магистрати в специализирани учебни занятия, организиране на ролеви игри и др.

4. Ежегодно провеждане на обучения на съдии и съдебни служители по етични и комуникационни умения, поведение в стресови ситуации, работа в екип и др.

5. Популяризиране дейността на Съда чрез обогатяване интернет страницата му с версия на английски и версия, пригодена за използване от хора в неравностойно положение.

6. Включване на интернет страницата на Съда в други популярни интернет портали, както и в страниците на държавни и местни институции.

Г.

1. Периодично участие на магистрати и съдебни служители в специализирани обучения по противодействие на корупцията.

2. Изграждане на система за граждански мониторинг върху дейността на Съда – тесен контакт с български НПО, работещи в тази сфера и утвърдени международни НПО, занимаващи се с изследвания и борба с корупцията.

3. Планиране и провеждане на антикорупционни одити/ одити на интегритета, анализ на резултатите и вземане на адекватни решения

4. Антикорупционен контрол върху привличаните вещи лица, чрез обективен и безпристрастен механизъм при назначаването им и последващ анализ на дейността им.

5. Въвеждане и прилагане на антикорупционен мониторинг върху сигнали свързани с нарушения при осигуряването на достъп до информация.

6. Въвеждане и прилагане на антикорупционен мониторинг върху сигнали свързани с нарушения при управлението на документи.

7. Предсказуемост на съдебните актове – резултат от уеднаквяване на съдебната практика .

ИЗГОТВИЛИ:

1. ВЕНКО ИВАНОВ ПЕТКОВ	–
2. ДИМИТРИЧКА ГЕОРГИЕВА СТЕФАНОВА	–

ПРИЕЛИ:

1. АНЖЕЛА ГЕОРГИЕВА МИЛЕВА-ПАСКАЛЕВА	–

2. СВЕТЛА ЕВГЕНИЕВА БОРИСОВА-ЦВЕТАНОВА –
3. ИВАНКА БОРИСЛАВОВА МИНЕВА –
4. ОРЛИН БОЯНОВ БИШКОВ –
5. ЛИДИЯ КАМЕНОВА КАМЕНОВА –